

บทที่ ๕
อภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

อภิปรายผล

๑. การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

๑) การผลการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย นั้นมีอยู่มาก ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูนั้น ประกอบด้วย ๑) มีปัญหาด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ๒) มีปัญหาด้านเทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น การใช้เกม การเล่นนิทาน การร้องเพลง ๓) มีปัญหาด้านเทคนิคการเตรียมเด็ก ๔) มีปัญหาด้านเทคนิคการเก็บเด็ก ๕) มีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ๖) มีปัญหาด้านการจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ ๗) มีปัญหาด้านการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ **อาจเนื่องจาก**ผลการพัฒนาการศึกษาไทยที่ผ่านมา บริบทของการจัดการศึกษาจะเห็นได้ว่าเด็กที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษามีแนวโน้มลดลง สถานศึกษามีแนวโน้มขนาดเล็กลงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น คุณภาพของการศึกษาพัฒนาการเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ ๕ ปี ในช่วงปี ๒๕๕๓-๒๕๕๗ พบว่า มีพัฒนาการสมวัยลดลง และ พบว่า มีเด็กอายุ ๓ ขวบ ที่ยังไม่เข้าสู่ระบบการศึกษาอีก ๕๒๘,๘๐๘ คน ทั้งนี้ ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เด็กไทย เก่ง ดี มีความสุข และเมื่อสังคมไทยเผชิญวิกฤตปัญหาคุณภาพการศึกษา หลายฝ่ายต่างคาดหวังว่าคุณภาพครูจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกอบกู้คุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น เพราะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยตรง แต่ผลผลิตของระบบการศึกษาในปัจจุบันกลับสะท้อนถึงคุณภาพที่ยังต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และมีความจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น เช่นเดียวกับ ปัญหาการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัยจึงควรมีการพัฒนาครูปฐมวัย ให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตและใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย และการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วง สมอ่งที่มีการพัฒนาสูงสุด การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังทั้งในด้านการพัฒนา สติปัญญาและอารมณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไป ดังนั้นการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการปูพื้นฐานการศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาแก่เด็กเล็ก

ทั้งนี้ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วโลก ต่างให้ความสำคัญ และให้ความสนใจด้านการพัฒนา เด็กปฐมวัย (แรกเกิด-๖ ปี) ด้วยความเชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยมีผลกระทบในระยะยาวต่อคุณภาพชีวิตของคน เพราะเป็นช่วงที่ระบบประสาทและสมอง กำลังสร้างโครงสร้างที่มีการเจริญเติบโตในอัตราสูงสุดถึง ร้อยละ ๘๐ ของวัยผู้ใหญ่ ดังนั้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก การดูแล

อบรมเพื่อปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการบ่มเพาะบุคลิกภาพ อุปนิสัย และการเจริญเติบโตของสมองที่จะส่งผลต่อสติปัญญาและความสามารถของเด็กอย่างถาวร สอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (๒๕๕๐ : ๑ - ๒๗) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษาปฐมวัยเป็น กระบวนการในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ที่อยู่ในวัยเด็กตอนต้น ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่วัยทารกจนถึงอายุ ๖ ปี (แต่บางแห่งอาจหมายรวมถึงเด็ก ที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงอายุแปดปี) เพื่อให้เด็กได้มีความเจริญงอกงามตามธรรมชาติ ซึ่งนักปรัชญา นักจิตวิทยา และนักการศึกษาต่างตระหนักและเห็นตรงกันว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่มีความเฉพาะและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ และควรได้รับการศึกษาให้สอดคล้องตามธรรมชาติและความต้องการของเด็กในวัยนี้ ซึ่งต้องจัดการศึกษาให้มีความเฉพาะเหมาะสม และมีความแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่น ๆ

๒) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยการสอบถาม พบว่า ความรู้พื้นฐานของการจัดการศึกษายังมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบของการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตร และครูมีความต้องการให้ผู้วิจัยไปดำเนินการอบรมด้านหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตร **อาจเนื่องมาจาก** ครูปฐมวัยบางคนสำเร็จการศึกษาไม่ตรงวุฒิจึงไม่มีความรู้พื้นฐานในการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบ การจัดการเรียนรู้มีปัจจัยหลายด้านที่กระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์การออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตร หากครูปฐมวัยไม่มีขาดทักษะด้านนี้ก็จะส่งผลต่อการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ควรศึกษาสาเหตุและวิธีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการอย่างเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ พงษ์วร (๒๕๕๖:๑๗) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนเท่านั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนทักษะที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง โดยหวังว่าผู้เรียนจะนำเอาทักษะดังกล่าวไปใช้ในการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

๓) การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน การแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง จำนวนครูพอเพียง และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก **อาจเนื่องมาจากการศึกษาปฐมวัย** เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นให้เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อวางรากฐานเริ่มต้นของชีวิตในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัย ดังนั้น การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายทั้งจากสถานศึกษา ผู้ปกครองและองค์กร ชุมชน ต้องช่วยเหลือเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากไม่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายก็จะส่งผลให้การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กไม่บรรลุ

เป้าหมาย ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ทางด้านตัวครูหากไม่แสวงหาความรู้หรือเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ก็จะทำให้การจัดการประสพการณ์ไม่น่าสนใจเป็นเหตุทำให้การพัฒนาเด็กตามพัฒนาการไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมที่ดีของทุกภาคส่วนจะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒๕๖๐ : ๑๔) ได้ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตน สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๖๐ : ๑๔ - ๑๕) ได้ระบุว่ามีกรวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑ และสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๕, น. ก) ที่กำหนดไว้ว่า ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เด็กไทย เก่ง ดี มีความสุข และเมื่อสังคมไทยเผชิญวิกฤตปัญหาคุณภาพการศึกษา หลายฝ่ายต่างคาดหวังว่าคุณภาพครูจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกอบกู้คุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น เพราะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยตรง แต่ผลผลิตของระบบการศึกษาในปัจจุบันกลับสะท้อนถึงคุณภาพที่ยังต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และมีความจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการพัฒนาครูที่เหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น

๒. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยการสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป จำนวนครูพอเพียง และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำไปใช้พัฒนาเด็ก อาจเนื่องมาจาก ตาม

สภาพที่เป็นจริงครูระดับปฐมวัยยังมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านการสอนปฐมวัยโดยตรง ดังนั้น จึงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ครูจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีจำนวนครูพอเพียง รวมถึงจะต้องที่ทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖: ๕) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับ เยาวภา เดชะคุปต์ (๒๕๔๒ : ๑๘ – ๑๙) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ๔ ข้อ ดังนี้ ๑) ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกายปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี ๒) ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมทางด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ จิตใจ ร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญู กตเวทิตะ เคารพ เชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือคำสอนของศาสนา ๓) ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับการให้พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี และ ๔) ด้านสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ใ้รู้จักการหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนว่องไว รักการเรียนรู้ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์พอที่จะเรียนในระดับต่อไป สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๖ : ๓๑) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ๑๒ ข้อ ดังนี้ ๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี ๒) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน ๓) มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข ๔) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจดีงาม ๕) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ๖) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย ๗) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย ๘) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ๙) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ๑๐) มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย ๑๑) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ๑๒) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

๓. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ได้ว่า ๑) พัฒนาเทคนิคในการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนเชิงประจักษ์ ๒) พัฒนาศักยภาพครูให้มีสามารถสร้างเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของ ผู้เรียนให้เป็นไปตามวัยและพัฒนาการที่เหมาะสม ๓) พัฒนาปรับปรุงทักษะการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ๔) พัฒนาทักษะการพัฒนาเครื่องมือการประเมิน และสื่อการเรียนการสอน ๕) อบรมความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ ๖) พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์เด็กรายบุคคล ๗) พัฒนาทักษะการสร้างรูปแบบในการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับ ศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล ๘) พัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์เด็กเล็กโดยออกไปศึกษาดูงาน นอกพื้นที่ภายในตำบล เช่น ดูการเลี้ยงกบ การจักสาน ๙) จัดอบรมพัฒนาความสามารถในการจัด ประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ๑๐) อบรมทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อนำมาผลิตสื่อ พัฒนาเด็ก ๑๑) พัฒนาและการฝึกทักษะในการสร้างเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็ก ๑๒) พัฒนาการ สร้างความเข้าใจและฝึกทักษะในการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ให้เด็กเล็กพัฒนาได้อย่างเต็ม ศักยภาพ ๑๓) จัดอบรมให้ความรู้และทักษะในการวิจัยพัฒนาเด็กเล็ก **สรุปแนวทางการพัฒนา สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ได้ว่า** ควรมีพัฒนาสมรรถนะเทคนิคในการสร้าง ประสบการณ์ การสร้างเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัยและพัฒนาการ การนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การพัฒนาเครื่องมือการประเมิน สื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์หลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการ พัฒนาศักยภาพเด็ก และการพัฒนาความรู้และทักษะในการวิจัยพัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๐ : ๙๓ – ๑๓๑) สรุปได้ว่า ๑) คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักภักดี สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และ นำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ครู/บุคลากรทางการศึกษาได้รับการอบรมพัฒนาในเรื่องการสร้างเสริมคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ผู้เรียนทุกระดับการศึกษา มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความ ตระหนักในความสำคัญของการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความมีคุณธรรม จริยธรรม และ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น และสถาบันอุดมศึกษาที่ ติดอันดับ มหาวิทยาลัยสีเขียวของโลกเพิ่มขึ้น เป็นต้น ๒) หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้อัน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การปฏิบัติ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น สถานศึกษา/สถาบันการศึกษา จัดการเรียนการสอนและกิจกรรม เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพิ่มขึ้น และสื่อสารมวลชนที่เผยแพร่หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เป็นต้น ๓) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มี ฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักภักดีสิ่งแวดล้อม มี คุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนิน ชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ และ

พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการน้อมนำศาสตร์พระราชา สู่อการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีเขียว เป็นต้น และสอดคล้องกับ บังอร เทพเทียน (๒๕๕๐ : ๑๒๒ - ๑๒๓) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษา ให้แก่เด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ขวบ ได้กำหนดขึ้นที่บ้าน ศูนย์บริการหรือโรงเรียนก็ได้ โดยรูปแบบของการจัดนี้ จำแนกเป็น ๒ ลักษณะ คือ จัดที่บ้าน (Home-based programs) หมายถึง การจัดบริการ การดูแลที่ ทำขึ้นที่บ้าน กับอีกลักษณะหนึ่งคือ จัดที่สถานบริการ (Center-based programs) เป็นบริการเด็ก กลุ่มใหญ่ ซึ่งในการจัดบริการจำแนกตามอายุ ได้ ๓ กลุ่ม คือกลุ่มเด็กทารก (อายุ ๒ ขวบแรก) กลุ่ม เด็กเล็ก (อายุ ๒ - ๔ ขวบ) กลุ่มเด็กอนุบาล และประถมต้น (อายุ ๕ - ๖ ขวบ) ด้วยลักษณะความ แตกต่างของกลุ่มเด็กทำให้สถานบริการและโรงเรียนมีความแตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับเด็ก ๖ ขวบแรกที่มีพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ละขวบปีมีความแตกต่างและก้าวหน้าของ พัฒนาการที่ต่างกันมาก ด้วยเหตุนี้ทำให้การดูแล การเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละวัย ต่างกัน เป็นเหตุให้มีรูปแบบของการจัดสถานบริการแตกต่าง ตามวัยของเด็กด้วย

สรุปผล

๑. การศึกษาสภาพปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบล โพนทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ๑.๑) จากการศึกษาสภาพปัญหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นมีอยู่มาก ประกอบด้วย ๑) มีปัญหาด้านการวิเคราะห์ หลักสูตร ๒) มีปัญหาด้านเทคนิคการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เช่น การใช้เกม การเล่านิทาน การร้อง เพลง ๓) มีปัญหาด้านเทคนิคการเตรียมเด็ก ๔) มีปัญหาด้านเทคนิคการเก็บเด็ก ๕) มีปัญหาด้านการ จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ๖) มีปัญหาด้านการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ และ ๗) มีปัญหาด้านการออกแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ ๑.๒) จากการศึกษาสภาพปัญหา จากผู้ให้ข้อมูล พบว่า มีปัญหาด้านความรู้พื้นฐานของการจัดการศึกษายังมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่สามารถวิเคราะห์รูปแบบของการจัดประสบการณ์ที่ สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตร และมีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดประสบการณ์ที่ สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย และ ๑.๓) จากการศึกษาจาก ผู้นำและครู พบว่า มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะการสร้างมนุษย์ สัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน การแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความ คิดเห็นใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง จำนวนครูพอเพียง และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก

๒. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ตำบลโพทะเล อำเภอโพธิ์ทะเล จังหวัดพิจิตร โดยการสอบถาม พบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่ มี ความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเฉพาะการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือ

เทียบเท่าขึ้นไป จำนวนครูพอเพียง และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำผลไปใช้พัฒนาเด็ก และควรรหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

๓.การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพธิ์ทะเล จังหวัดพิจิตร โดยจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) พบว่า ควรมีพัฒนาสมรรถนะเทคนิคในการสร้างประสบการณ์ การสร้างเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัยและพัฒนาการ การนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การพัฒนาเครื่องมือการประเมิน สื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์หลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการพัฒนาศักยภาพเด็ก และการพัฒนาความรู้และทักษะในการวิจัยพัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพธิ์ทะเล จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยมีข้อเสนอที่คาดว่าจะเกิดประโยชน์หรือการต่อยอดงานวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องให้ความสำคัญและยอมรับต่อสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เพื่อจะสามารถที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในยุคปัจจุบัน รวมถึงนำไปสู่การพัฒนาครูทางด้านกรวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่สร้างความโดดเด่นให้แก่ครูปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาศึกษาปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย กรณีศึกษา ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นการลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานเท่านั้น หากจะดำเนินงานให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาจำเป็นจะต้องดำเนินการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลสู่ความเป็นเลิศ และควรจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ